

РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ: ЗМІСТ ТЕРМІНУ ТА ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

На зміну терміну «країнознавство» прийшов термін «регіональні студії», відповідно спеціалізація підготовки фахівців формально можлива на основі відповідної освітньо-професійної програми.

Е. Забарна акцентувала увагу на специфіці дефініції регіональні студії, запропонувала запровадити її у наукову практику [1] та обґрунтовано зазначила: «Регіональні студії – це термін, який відповідає дослідженню та моніторингу процесів, що відбуваються в регіоні: історико-культурних, культурно-етичних, соціально-економічних, політичних, економіко-географічних, еколого-природничих та ін. В загальному розумінні, такій підхід асоціюється з роботою аналітика широкого профілю, що передбачає, окрім іншого, роботу щодо розробки стратегій соціально-економічного розвитку, прогнозування бюджетів регіону, маркетингу територій тощо.». [1, с.191].

Загалом погоджуючись з наведеним твердженням, зауважимо, що, окрім вивчення процесів, які відбуваються в регіоні, сам регіон, в якості об'єкта дослідження, обов'язково потрібно розглядати як цілісне системне утворення. Також до предметної сфери регіональних студій варто долучити вивчення регіонального (геопросторового) прояву глобальних та міжнародних процесів. Тобто, достатньо очевидною є відповідність (синонімічність) порівняно нового терміну *регіональні студії* з такими традиційними термінами як *країнознавчі студії* (комплексне вивчення країни, регіону як геопросторової системи), *регіональні дослідження* (комплексне вивчення регіонів та регіонального вияву процесів і явищ, *регіоналістика* (теорія, методологія і методи регіональних досліджень).

Таким чином, регіональні студії – це сукупність наукових дисциплін, предметом яких є комплексне вивчення регіону (країни) та регіонального вияву

різноманітних суспільних процесів.

Одним з інноваційно перспективних напрямків вдосконалення змісту освіти фахівців-міжнародників має стати посилення та розширення регіональних студій як невід'ємного її компонента. По-перше, міжнародні відносини формуються в середовищі глобальних систем, які об'єктивно є територіально диференційованими та структурно складаються з регіональних систем різного ієрархічного рівня. Саме зв'язки між такими регіональними системами значною мірою лежать в основі міжнародних відносин. Сучасний фахівець повинен уявляти регіон як складну геопросторову систему, розуміти механізми його функціонування для забезпечення наукового аналізу та адекватних управлінських рішень.

По-друге, глобалізація і як чинник, і як середовище, і як певний результат міжнародних відносин, породжує геополітичні та геоекономічні процеси, які в значній мірі мають геопросторово диференційований характер. Наукове розуміння та фаховий аналіз складної діалектики такого роду процесів – необхідна складова освіти. Життя неодноразово доводило, що ігнорування такої діалектики приводить до істотних суперечностей, які нерідко виливаються в сепаратизм.

По-третє, навіть поверхневе ознайомлення з вітчизняним досвідом підготовки фахівців свідчить про те, що з одного боку країнознавчі та регіонально-аналітичні дисципліни символічно присутні в освітніх програмах, а з іншого боку такі дисципліни виглядають епізодичними, вони не утворюють змістовно-логічну цілісність, а, отже, не можуть забезпечити належну регіонально-аналітичну підготовку фахівця-міжнародника, який би володів достатніми навичками інформаційно-аналітичної та експертної діяльності в регіональному аспекті.

По-четверте, для забезпечення належної країнознавчої та регіонально-аналітичної підготовки фахівців доцільно сформувати логічно впорядковану та цілісну систему (цикл) регіонально-аналітичних, країнознавчих та регіональнознавчих навчальних дисциплін, що буде сприяти якості освітнього

процесу у відповідності з сучасними науковими підходами та вимогами реформування вищої освіти.